

L. 47.
S.

KURENDA SZKOLNA

za Miesiąc Styczeń 1865. r.

№ 1.

L. 960.
S.

Na wniosek c. k. Rady Oświecenia postanowiło Wys. c. k. Ministerstwo Stanu uchwałą z dnia 26. Października b. r. L. 10225, aby zaniechano dalszego nakładu elementarza z obrazkami, jako téż i pierwszéj i drugiéj książki do czytania z nauką języka po niemiecku napisanéj.

Dyrekcya nakładu książek szkolnych otrzymała téż polecenie, aby już w bieżącym roku szkolnym obok wydań ilustrowanych miała na składzie także wydania bez obrazków.

Począwszy od roku szkolnego 1865/66. będzie wzmiankowana Dyrekcya dla szkół ludowych sprzedawała tylko egzemplarze bez obrazków, zaś dla nauki prywatnéj także z ilustracyami, dopóki one pokup będą miały.

O tem zawiadamia Konsystorz przełożonych szkół i nauczycieli na skutek Odezwy W. c. k. Komisyi Namiestniczéj z dnia 25. Listopada b. r. L. 28907 która brzmi jak następuje:

Nr. 28907. An das hochwürdige bischöfliche Consistorium hier.

Das hohe k. k. Staats-Ministerium hat sich laut Erlasses vom 26. Oktober l. J. Z. 10225. über Antrag des k. k. Unterrichtsrathes bestimmt gefunden,

die Veranstaltung illustrirter Ausgaben der Fibel, dann des ersten und des zweiten Sprach- und Lesebuches in deutscher Sprache aufzugeben.

Demgemäß ist die Schulbücherverlags-Direktion in Wien angewiesen worden bereits im laufenden Schuljahre neben den illustrirten Ausgaben auch solche bereit zu halten, welche in Bildern nicht versehen sind.

Vom Schuljahre 1865/66. angefangen wird dieselbe für den Bedarf an Volksschulen nur nichtillustrirte Exemplare absetzen, illustrirte hingegen blos für den Privatunterricht, so lange darnach die Nachfrage statifindet fortführen.

Hievon wolle das hochw. bischöfl. Consistorium die unterstehenden Schulen in Kenntniß zu setzen.

Z Konsystorza Jlnego Dyjec. Krak.

Kraków dnia 27. Grudnia 1864.

L. 1035.

S.

Za zgodą W. c. k. Komisyi Namiestniczéj, tudzież Konsystorza Biskupiego tutejszego i Tarnowskiego nastąpiła zamiana posady pomiędzy nauczycielem szkółki trywialnéj w Modlnicy Wielkiéj w W. Księstwie Krakowskiem P. Romanem Andrusikiewiczem a nauczycielem takiejże szkółki w Mielcu w obwodzie Tarnowskim P. Józefem Bernadzikiewiczem, z których pierwszy po ukończeniu pierwszego kursu szkolnego przenosi się na posadę nauczycielską do Mielca, a drugi w tym samym czasie obejmie posadę nauczycielską w Modlnicy Wielkiéj.

Z Konsystorza Jlngo. Dyjec. Krak.

Kraków dnia 26. Grudnia 1864.

L. 1.

S.

Według Odezwy W. c. k. Komisyi Namiestniczéj z dnia 24. grudnia r. z. do L. 32661. wyczerpniętą została kwota na rok 1864. na zapomogi dla ubogich a pilnych nauczycieli z Krakowskiego funduszu szkolnego wyznaczona. Co się w tym celu niniejszem wiadomo czyni,

by nauczyciele w roku szkolnym bieżącym o zapomogi pieniężne u Władz szkolnych się nie starali.

Z Konsystorza Jlnego Dyec. Krak.

Kraków dnia 5. Stycznia 1865.

L. 4.

S.

Nr. 32512. An das hochwürdige bischöfliche Consistorium in Krakau.

Im kathechetischem Verlage der Wiener k. k Schulbücher-Verlags Direktion ist die Jugendschrift: „Lebenswinke" von Anton Friedrich in polnischer Sprache (Skazówki życia. Rozważania dla młodych i starych przez Antoniego Friedricha) erschienen, welche vom Lemberger lat. metrop. Consistorium die kirchliche Gutheißung erhalten hat.

Ein broschürtes Exemplar kostet 35 kr. ö W.

Ueber Erlaß der h. k. k. Staats-Ministeriums vom 8. Dezember l. J. Z. 12002 wird das hochwürdige Consistorium ersucht, wegen Verwendung dieser Schrift, als Prämienbuch an den Volksschulen mit polnischer Unterrichtssprache in gewöhnlichem Wege entsprechend Sorge tragen zu wollen.

Krakau am 24. Dezember 1864.

W c. k. dyrekcyi składu książek szkolnych w Wiedniu w oddziale dzieł katechetycznych wyszło w polskim języku pisemko dla młodzieży: „Skazówki życia. Rozważania dla młodych i starych przez Antoniego Friedricha", które w arcybiskupim łacińskim Konsystorzu Lwowskim kościelną approbatę otrzymało. Egzemplarz oprawny kosztuje 35 c. W. A.

Na mocy Reskryptu W. c k. Ministerstwa Stanu z dnia 8. Grudnia b. r. do L. 12002. wzywa się uprzejmie Najprzewielebniejszego Konsystorza o zarządzenie, aby pisemko to do tych szkół ludowych, w ktorych język polski jest wykładowym, na nagrody dla młodzieży używanem było.

D. u. s.

Gdy dziełka tego rodzaju w języku polskim są rzadkie a przytem nader potrzebne, dziełko co dopiero wspomnione zaleca Konsystorz ze swéj strony.

Z Konsystorza Jlnego Dyec. Krak.
Kraków dnia 10. Stycznia 1865.

L. 31.

S.

Przy Odezwie W. c. k. Komisyi Namiestniczéj z dnia 14. grudnia r. z. do L. 32531. zakomunikowano Konsystorzowi następujące Rozporządzenie.

An alle k. k. Kreisbehörden, Bezirksämter, Polizeidirekzion, den Stadtmagistrat die k. k. Staatsbuchhaltung und den k. k. Akademischen Senat in Krakau; — wie auch an die hochwürdigen bischöflichen Consistorien in Tarnow und Krakau.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit A. h. Entschließung vom 26. November 1864 zu genehmigen geruht, daß der griechisch nicht unirten Kirche, und den derselben angehörenden Personen und Sachen in dem gesammten ämtlichen Verkehre fort an die Bezeichnung „**griechisch-orientalisch**" beigelegt werde.

Dies wird zufolge Weisung des hohen Staatsministeriums vom 9. dieses Monats Z. 24290/2001 kundgemacht. —

D. u. s.

Do wszystkich c. k. Władz Obwodowych, Urzędów powiatowych, dyrekcyi policyi, magistratu miejskiego, c. k. izby obrachunkowéj i do c. k. Senatu Akademickiego w Krakowie; — tudzież do Najprzewielebniejszych Konsystorzów biskupich w Tarnowie i Krakowie.

Jego c. k. Apostolska Mość raczył zezwolić najwyższem postanowieniem z dnia 26. Listopada 1864., ażeby na przyszłość kościołowi greckiemu nieunickiemu tudzież osobom i rzeczom do niego należącym, we wszystkich urzędowych stósunkach, nazwa wschodnio-greckiego przydawaną była.

Co się na mocy rozporządzenia Wysokiego Ministerstwa Stanu z dnia 9. b. m. do L. 24290/2001. do wiadomości podaje.

D. u. s.

Gdy Wysokie c. k. Ministerstwo Stanu pod dniem 8. z. m. i r. do L 12101/c. u. zarządziło, aby także i przełożeni Szkół o najwyższém, co dopiero podaném postanowieniu zawiadomieni byli i gdy przełożeni szkół w korespondencyach urzędowych z osobami do wschodnio-greckiego kościoła należącemi zostawać mogą, zachodzi potrzeba, aby najwyższe Jego ces. Mości postanowienie znali.

Z Konsystorza Jlnego Dyec. Krak.
Kraków dnia 19. Stycznia 1865.

L. 48.

S.

Ogłosiwszy w kurendzie szkolnéj za miesiące: Luty, Marzec i Kwiecień 1864 r. *Ustawy dotyczące kursów pedagogicznych męskich*, podaje także Konsystorz do wiadomości

Postanowienia

przez Wysokie Ministerstwo Oświecenia pod dniem 10. Października 1856. do L. 8135/197 wydane, a dotyczące kursów pedagogicznych żeńskich przeznaczonych do kształcenia nauczycielek w Galicyi i Krakowie.

A. *Postanowienie ogólne.*

§. 1.

Zakład pedagogiczny żeński może istnieć tylko przy takich szkołach żeńskich, które do tego otrzymały upoważnienie od Ministerstwa Wyznań i Oświecenia na przedstawienie Rządu krajowego i dotyczącego Ordynaryatu.

§. 2.

Kurs naukowy w zakładzie pedagogicznym żeńskim ma trwać właściwie dwa lata. Jeżeli jednak tego potrzeba wymaga, zezwala także

Ministerstwo Wyznań i Oświecenia wyjątkowo na jednoroczny kurs pedagogiczny na przedstawienie Ordynaryatu biskupiego i politycznéj władzy Krajowéj. Nauki w takich zakładach poczynają i kończą się z otwarciem i zamknięciem dotyczących szkół panieńskich:

§. 3.

Celem tego zakładu jest: wykształcenie zdolnych nauczycielek dla młodzieży żeńskiéj. Dlatego potrzeba:

a) w pierwszéj połowie kursu (§. 2.) kandydatki doprowadzić do tego, żeby uzyskały, zupełną i dokładną znajomość przedmiotów naukowych w szkołach panieńskich w ogólności prawnie zaprowadzonych; żeby nabyły jasnego wyobrażenia o przyszłéj swéj działalności; żeby się obznajomiły z zasadami przewodniczenia szkole i z karnością szkolną, o ile takowa nanczycielki dotyczy; żeby się zapoznały z dobrą metodyką i zaprawiły się do przyzwoitego, religijnego i obyczajnego życia.

b) Druga połowa kursu powinna zaś przeważnie ku praktyce być skierowaną i szczególnie do tego zmierzać, żeby się uczennice za pomocą przykładu i ćwiczeń oswoiły z metodycznem postępowaniem przy nauczaniu i z obchodzeniem się z dziećmi odpowiadającem zasadom chrześciańskiego wychowania.

B. *Warunki przyjmowania do zakładu.*

§. 4.

Kandydatka chcąca w zakładzie pedagogicznym znaleść pomieszczenie, powinna:

a) mieć zdrowie i przymioty ciała przyszłemu zawodowi nauczycielskiemu odpowiadające;

b) odznaczać się obyczajnem i religijnem zachowaniem;

c) wylegitymować się dobrym z ukończonéj czwartéj klasy postępem. Gdyby aspirantka nie miała była sposobności ukończyć czwartéj (dawniejszéj trzeciéj) klasy w szkole głównéj, natenczas przyjęcie na

kurs pedagogiczny uzyskać może dopiero po złożeniu prywatnego egzaminu z przedmiotów przepisanych na klasę czwartą i to z postępem dobrym;

d) mieć 16 lat życia ukończonych. (Zobacz §§. 209. 210. 211. pol. ustaw. szkol.)

Uwaga. Dopóki w kraju nie będą urządzone zakłady pedagogiczne któreby wydawały nauczycielki dla szkół niekatolickich, mają być na kurs pedagogiczny katolicki przyjmowane kandydatki niekatolickiego a jeżeli szczególne nie zachodzą trudności, także i mojżeszowego wyznania.

§. 5.

Kandydatki zgłaszające się dopiero po rozpoczęciu kursu, mogą uzyskać przyjęcie na rozpoczęty już rok szkolny jedynie dla przyczyn nader ważnych.

C. *Przedmioty naukowe.*

§. 6.

Nauki ktore kandydatki w zakładzie pedagogicznym pobierać mają (§. 3. lit. a) są:

a) utwierdzenie i wydoskonalenie wiadomości już w szkołach głównych przez kandydatki nabytych;

b) nauka robót ręcznych kobiecych;

c) udzielenie sposobu obchodzenia się z książkami na szkoły przepisanemi i traktowania każdego przedmiotu naukowego z osobna;

d) obznajomienie kandydatek z ogólnemi zasadami wychowania i nauczania.

§. 7.

Aby w umyśle kandydatek utrwalić i wydoskonalić te wiadomości, które ze szkoły głównéj wyniosły, (§. 6. a) potrzeba, żeby nauczyciele i nauczycielki wykładem nauk na kursie pedagogicznym się zajmujący

pierwsze trzy miesiące li na powtórzenie przedmiotów naukowych w szkole głównéj wykładanych, poświęcili. W kursie pedagogicznym jednoletnim może takie powtarzanie najwięcéj przez dwa miesiące być przedsiębrane.

§ 8.

Po takiem powtórzeniu rozpoczyna się informacya, jak się naucza dzieci różnych przedmiotów naukowych w sposób łatwy, zrozumiały, a ochotę i zamiłowanie do nauki wzbudzający. W ogólności powinno się ucząc sposobu udzielania każdego przedmiotu obierać drogę najpraktyczniejszą a gdzie jest możliwem, używać środków rzecz uzmysłowiających.

(*Dokończenie nastąpi.*)

Sprostowania.

W kurendzie za miesiąc Grudzień w przekładzie rozporządzenia W. c. k. Komisyi Namiestniczéj z dnia 8. października 1864. do Liczby 25989. (Liczba Konsystorska 852/s.) na stronicy 98 zamiast dla szkół ludowych niemieckich, czytaj dla szkół ludowych nie niemieckich; zaś na stronicy 100 pod poz. 2. zamiast 2. i 4 książki do czytania, czytaj 2. i 3.

ANTONI
Biskup Amatunt. i Wik. Apost. Krak.

X. Paweł Russek
Kanclerz.

Czcionkami Karola Budweisera w Krakowie.